

Müxbirlərimiz Naxçıvandan qayıdıb

Bakı-Naxçıvan təyyarə marşrutunun səhər reysi ilə 1 saatdan da tez mənzilə yetişib qədimdən-qədim türk torpağı üzərində son 25 ildə tamamilə yenidən qurulub gəncleşmiş bir şəhərin sübh mənzərəsinə heyranlıqla tamaşa etdik. Axsamdan yağmış qarın nazik, bəyaz örpəyi isə ayazlı fevral şəhərində Naxçıvan şəhərinə əlavə bir tərəvət, ilq bir əhval gətirmişdi.

"Naxçıvan" və "blokada" ifadələri Qarabağ münaqişəsinin başladığı vaxtlardan qoşa işlənilir, dərhal biri digərini yada salır. Sovet dövründə Leninqraddın (Sankt-Peterburq) 900 gün mühasirədə yaşaması misilsiz bir dəyanət, tarixi nadirlik kimi yozulurdu. Bu baxımdan, Naxçıvanın 35 il müddətində neinki sərbət blokadaya davam gətirməsi, əksinə, Azərbaycanın digər bölgələrindən də artıq dərəcədə yeniləşməsi, müasirləşməsi, tərəqqiyə qovuşması fenomen bir tarixdir.

1988-ci ildə erməni millətçiləri separatçı hərəkata start verəndə Qarabağın dağılıb hissəsini Ermənistanla birləşdirməyə ümidli olsalar da, Azərbaycanla birbaşa əlaqəsi kəsilməmiş Naxçıvanı ələ keçirəcəklərinə ikiqat əmin idilər. 1990 – 1993-cü illərdə taleyinin ağır dönməni Naxçıvanın bələli, köməksiz durumu ilə ortaqlaşdırmış ümummilli lider Heydər Əliyevin muxtar respublikaya rəhbərliyi üzərinə götürməsi ermənilərin bu niyyəti gözələrində qoydu.

Ulu öndərin 1993-cü ildə Azərbaycan rəhbərliyinə qayıdandan sonra Naxçıvanla bağlı gerçəkləşdirilən kompleks layihələr blokada şəraitində də inkişaf etməyin, tarixi nailiyyətlər qazanmağın örnəyini dünyaya sərgilədi. Prezident İlham Əliyevin uğurla davam etdirdiyi inkişafın Naxçıvan modeli konsepsiyası isə son 20 ildə muxtar respublikanın hərtərəfli tərəqqisini təmin etdi. Bu gün Naxçıvan şəhəri öndə olmaqla, muxtar respublikanın bütün yaşayış məntəqələri məşğulluğun təmin edildiyi, əksər ehtiyacların normal ödənilməsi bir məkandır.

Bütün bunlar ulu öndərin Azərbaycandan ikiqat aralı düşmüş Naxçıvanı inkişafın yüksək səviyyəsində və ehtiyacsız görmək arzusunun Prezident İlham Əliyevin davamlı olaraq reallığa çevirməsi deməkdir. Dövlət başçısının gündəlik qayğısı, bilavasitə rəhbərliyi, vaxtaşırı səfərləri ilə müşayiət olunan bu müstəsna dövlət siyasəti Naxçıvanı Azərbaycanda yeniləşmə və tərəqqi poliqlonuna çevirmişdir. Muxtar respublikaya qədəm basan hər kəs təyyarə meydanından başlayaraq Ermənistan və İranda sərhədlərin son nöqtələrindəki bu tarixi nailiyyəti öz gözələri ilə görür və heyran qalır.

Biz də bir daha gördük, sevindik, məmnun qaldıq. Görüşdüyümüz hər kəs də bu əhval-ruhiyyənin canlı təmsilisi idi. Dövlət başçısı İlham Əliyevin muxtar respublikada prezident idarəçiliyini tətbiq etməsi ilə başlanan inkişafın yeni mərhələsini Naxçıvan əhalisi yüksək razılıq və minnətdarlıqla qarşılamışdır. Hamı inanır ki, az da olsa, təsadüf edilən çatışmazlıq və nöqsanlar Prezidentin muxtar respublikaya səlahiyyətli nümayəndə təyin etməsindən sonra tam aradan qaldırılacaq, inkişaf daha sürətlə davam edəcək.

Səfər zamanı redaksiyanın tapşırıqlarına uyğun olaraq, Naxçıvan şəhərində "Xalq qəzeti"nin müxbir məntəqəsinin bərpa edilməsi ilə bağlı muxtar respublika rəhbərliyinin media qurumları ilə iş üzrə məsul işçiləri və ilər uzununu sıx əməkdaşlıq etdiyimiz "Şərq qapısı" qəzetinin rəhbərliyi ilə görüşüb müvafiq söhbətlər apardıq. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi aparatının rəhbəri Ülvi Quliyevlə görüşdə isə muxtar respublikanın həyatını, rəhbər qurumların fəaliyyətini davamlı və əhatəli işiqləndirməyə və qəzetimizin oxucu auditoriyasını genişləndirməklə bağlı zəruri məsələləri müzakirə etdik. Ali Məclisin mətbuat xidmətinin informasiya dəstəyi ilə "Şərq qapısı" qəzeti redaksiyasında yaradılan məntəqəyə bu qəzetin şöbə müdiri, son vaxtlarda "Xalq

qəzeti"nin fəal müəllifi olan Səbuhi Həsənovun rəhbərlik etməsi razılıq idi.

Muxtar respublikanın elmi-yaradıcı ziyalıların 2023-cü ildə redaksiyamızın fəaliyyətində prioritet təşkil edən ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 illik yubileyi, Qərbi Azərbaycan sənaye qayırması və Cənubi Azərbaycanda soydaşlarımızın milli haqlarının təmin edilməsi mövzularında fəal əməkdaşlığa cəlb etmək üçün Heydər Əliyev muzeyinin direktoru Ramil Orucəliyev, AMEA Naxçıvan bölməsinin sədri İsmayıl Hacıyev və Naxçıvan Dövlət Universitetinin rektoru Elbrus İsayevlə görüşüb əlaqələr yaratmaq barədə məmnunluqla razılıq əldə etdik.

Sonrakı görüşlərimizdə Naxçıvanın sosial-iqtisadi həyatının yeniliklərini, ümumi uğurlarını qəzetimizdə ardıcıl və peşəkərliliklə işiqləndirmək üçün iqtisadiyyat Nazirliyi ilə məsləhətləşmə apardıq. Biznes Mərkəzinin işi ilə tanış olduq. Son illərdə muxtar respublikada yaradılmış müasir sənaye kompleksində də olduq, bu müəssisənin Naxçıvanın və ölkənin tikinti sektoruna töhfəsi barədə yazı üçün materiallar topladıq.

Keçirdiyimiz görüşlərdə, müxtəlif əhali qrupları ilə söhbətlərdə adlandırdığımız Nazirliyin müasir sənaye kompleksində də olduq, bu müəssisənin Naxçıvanın və ölkənin tikinti sektoruna töhfəsi barədə yazı üçün materiallar topladıq.

Keçirdiyimiz görüşlərdə, müxtəlif əhali qrupları ilə söhbətlərdə adlandırdığımız Nazirliyin müasir sənaye kompleksində də olduq, bu müəssisənin Naxçıvanın və ölkənin tikinti sektoruna töhfəsi barədə yazı üçün materiallar topladıq.

Keçirdiyimiz görüşlərdə, müxtəlif əhali qrupları ilə söhbətlərdə adlandırdığımız Nazirliyin müasir sənaye kompleksində də olduq, bu müəssisənin Naxçıvanın və ölkənin tikinti sektoruna töhfəsi barədə yazı üçün materiallar topladıq.

Keçirdiyimiz görüşlərdə, müxtəlif əhali qrupları ilə söhbətlərdə adlandırdığımız Nazirliyin müasir sənaye kompleksində də olduq, bu müəssisənin Naxçıvanın və ölkənin tikinti sektoruna töhfəsi barədə yazı üçün materiallar topladıq.

Keçirdiyimiz görüşlərdə, müxtəlif əhali qrupları ilə söhbətlərdə adlandırdığımız Nazirliyin müasir sənaye kompleksində də olduq, bu müəssisənin Naxçıvanın və ölkənin tikinti sektoruna töhfəsi barədə yazı üçün materiallar topladıq.

Keçirdiyimiz görüşlərdə, müxtəlif əhali qrupları ilə söhbətlərdə adlandırdığımız Nazirliyin müasir sənaye kompleksində də olduq, bu müəssisənin Naxçıvanın və ölkənin tikinti sektoruna töhfəsi barədə yazı üçün materiallar topladıq.

Keçirdiyimiz görüşlərdə, müxtəlif əhali qrupları ilə söhbətlərdə adlandırdığımız Nazirliyin müasir sənaye kompleksində də olduq, bu müəssisənin Naxçıvanın və ölkənin tikinti sektoruna töhfəsi barədə yazı üçün materiallar topladıq.

Keçirdiyimiz görüşlərdə, müxtəlif əhali qrupları ilə söhbətlərdə adlandırdığımız Nazirliyin müasir sənaye kompleksində də olduq, bu müəssisənin Naxçıvanın və ölkənin tikinti sektoruna töhfəsi barədə yazı üçün materiallar topladıq.

Onu da qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq, bu gün Naxçıvanın sosial-iqtisadi inkişaf proqramı və bundan irəli gələn strateji layihələr həyata keçirilir. Həmin layihələr çərçivəsində yaranan yeni iş yerləri iqtisadi inkişaf zəncirinin tamamlanmasını şərtləndirir. İqtisadiyyatın dayanıqlılığı və əhalinin rifah səviyyəsinin daha da yüksəldilməsi üçün muxtar respublikanın zəngin resursları, dağ-mədən sənayesi, turizm, ticarət, nəqliyyat-logistika, habelə insan potensialından səmərəli istifadə olunması, biznesin müasir tələblərə uyğun gücləndirilməsi, regionun ixrac potensialının artırılması təşəbbüslərinin diqqət mərkəzində saxlanılması da qədim diyarın yaxın gələcəkdə sürətli inkişaf dinamika haqqında aydın təsəvvür yaradır.

Naxçıvan: Qədim diyar yeni inkişaf mərhələsində

rın ümumi əhval-ruhiyyəsi, Naxçıvanda son dövrdə yaradılmış Prezident idarəçiliyi qurumu barədə təəssüratı, arzu və istəkləri diqqət mərkəzində oldu. Ümumi qənaətimiz budur ki, muxtar respublika əhalisi ulu öndər Heydər Əliyevin arzu-larına uyğun olaraq və Prezident İlham Əliyevin müstəsna qayğısı ilə gerçəkləşdirilən dövlət siyasəti nəticəsində son 20 ildə Naxçıvanda əldə edilən tarixi uğurları yüksək qiymətləndirir.

İctimaiyyət, eyni zamanda, yol verilmiş neqativ halların aradan qaldırılması, muxtar respublikada sosial-iqtisadi, mədəni-humanitar inkişaf sahələrində növbəti uğurlar qazanılması, idarəçiliyin daha da demokratikləşdirilməsi, güzərlənməsi və ictimai məmnunluğun yüksəldilməsi ilə bağlı yeni rəhbərliyin qarşısında qoyulmuş hədəfləri fəal dəstəkləyir. İctimai-siyasi həyatda və quruculuq sahəsində hökm sürən ahaşğardlıq muxtar respublikanın ümumi inkişafında başlanmış yeni mərhələnin uğurla davam edəcəyinə əminlik yaradır.

Muxtar respublikada keçirdiyimiz görüşlər, topladığımız materiallar bir daha göstərir ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə həyata keçirilən

Eyni zamanda, bu sadalananlarla bərabər, Zəngəzur dəhlizinin açılmasının Naxçıvanın mühüm nəqliyyat qovşağına çeviriləcəyi, Azərbaycanın beynəlxalq logistika mərkəzi kimi rolunun daha da artacağı inamını gücləndirir.

Yeri gəlmişkən, Prezident İlham Əliyevin ötən il dekabrın 22-də Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Səlahiyyətli Nümayəndəliyinin təsis edilməsi haqqında fərman imzalaması bu qədim diyarda mühüm hadisəyə çevrildi. Bu tarixi əhəmiyyətli sənəd muxtar respublikada reallaşdırılan kadr islahatlarında, dövlət idarəçiliyinin təkmilləşdirilməsində yeni dövrün başlanmasından xəbər verdi. Başqa sözlə, dövlət başçısının 22 dekabr 2022-ci il tarixli fərmanı 30 illik düşmən əsarətindən xilas olunan Qarabağ regionundan sonra Naxçıvan Muxtar Respublikasında da dövlət idarəçiliyi sistemində yeni mərhələyə keçid idi. Adıçkənilən tarixi sənəd qədim diyarın insanları, ictimaiyyət nümayəndələri, ziyalıları tərəfindən böyük rəğbətlə qarşılandı.

Ölkə rəhbəri Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsi vəzifəsinə təyin olunan Fuad Nəcəfli qəbul edərək dövlətimizin başçısının Naxçıvan Muxtar Respublikasına göstərdiyi daimi diqqəti sayəsində və birbaşa tapşırığı ilə həyata keçirilən genişmiqyaslı işlər, o cümlədən, böyük infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsi, Naxçıvanda qazlaşdırmanın 100 faiz səviyyəsində təmin edilməsi, enerji təchizatı, müasir yolların inşa olunması, səhiyyə və təhsil obyektlərinin tikintisi, yeni iş yerlərinin yaradılması istiqamətində görülən işlər qeyd olunub. Həmçinin muxtar respublikaya hər il dövlət büdcəsindən böyük həcmdə dotasiya ayrıldığı vurğulanıb.

Prezident İlham Əliyev qəbulda Fuad Nəcəfliyə insanların qayğısına qalınması, korrupsiya, rüşvətkorluqla mübarizə, şəffaflıq, düzgün kadr siyasətinin həyata keçirilməsi, mərkəzi icra orqanları ilə sıx təmasda fəaliyyətə bağlı bütün səylərini göstərməsi ilə bağlı mühüm tapşırıqlarını da verib.

Qısa zamanda aidiyyəti təşkilatların nümayəndələrinin insanlara qarşı sadə, səmimi rəftarı, vətəndaşları qəbul edərək onların problemləri ilə yaxından maraqlanması, həllinə baxılması sakinlər tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Prezident təmsilçisinin tez-tez insanlarla bir araya gəlməsi, vətəndaşların problem və qay-

ğalarına həssaslıqla yanaşması məhz bunun bariz ifadəsidir.

Burada bir məqamı da xatırlatmaq istərdik. Səlahiyyətli nümayəndənin fəaliyyətə başladığı ilk günlərdə naxçıvanlılara xitabən "Arxayın olun, hər şey yaxşı olacaq" deməsi də onlarda məhz Prezident İlham Əliyevin tapşırığı və tövsiyələrinin düzgün yerinə yetirilməsində böyük əminlik və inam hissələri yaradır.

Aparılan islahatlar çərçivəsində Fuad Nəcəfli Real Televiziyasına verdiyi müsahibədə söylədiyi "Naxçıvanda kiminsə kəfəne görə tətbiq edilən qadağalar ləğv olunacaq" prinsipiəlliyi də artıq bu gün əməli təsdiqini tapır. İctimai nəzarətin gücləndirilməsi, sənətin nəqliyyatında gedib haqqının yenidoən tənzimlənməsi, ticarət mərkəzlərində alınmış mallara görə ƏDV-lərin alıcılara geri qaytarılması, inhisarçılıq hallarının təcridən aradan qaldırılması həmin fikrin bariz ifadəsi kimi diqqət çəkir.

Qəbuldan ötən qısa müddət ərzində dövlətimizin başçısının yuxarıda xatırladığımız tapşırıqları yol xəritəsi olaraq diqqət mərkəzində saxlanılıb, ölkə miqyasında həyata keçirilən işlər həcmi islahatlara artıq Naxçıvan Muxtar Respublikasında da böyük önəm verilib. Artıq bu istiqamətdə ciddi layihələrin icrasına başlanılıb. Məsələn, Azərbaycanın mərkəzi maliyyə qurumlarının Naxçıvanda filiallarının açılması, güzəştli kredit, zəmanət və digər dəstək mexanizmlərinin tətbiq dairəsinin genişləndirilməsi, burada sahibkarların gücəst və imtiyazlardan səmərəli istifadəsinə şərait yaradılması, onların Kiçik və Orta Biznesin İnkişaf, həmçinin İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi agentlikləri kimi təşkilatlarla əməkdaşlığının qurulması, habelə başqa inkişaf və təkmilləşdirmə kimi əhəmiyyətli tədbirlər reallaşdırılıb.

Sadalanan istiqamətlərdə müvafiq qurumların birgə və koordinasiyalı fəaliyyətinin təşkilində nəzərdə tutulub.

Naxçıvanda idarəetmənin təkmilləşdirilməsi, şəffaflığın artırılması, iqtisadi resurslardan səmərəli istifadə, özəl bölmənin inkişafı kimi istiqamətlər prioritetdir. Qeyd olunan məsələlərlə əlaqədar dövlət qurumlarının və özəl bölmənin nümayəndələrinin birgə iştirakı ilə müzakirələrin aparılması, çətinliklərin həlli yollarının tapılması, bu istiqamətdə fəaliyyət və təşəbbüslərin dəstəklənməsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Muxtar respublikada iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində rentabelliğin artırılması, sahibkarlıq subyektlərinin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi və genişləndirilməsi, ixracönlümlü və rəqəbətqabiliyyətli məhsul istehsalının, nəqliyyat-tranzit imkanlarının artırılması, qonşu ölkələrlə, xüsusilə Türkiyə ilə ticarət əlaqələrinin gücləndirilməsi qarşılıqlı faydalı layihələrin reallaşdırılması, enerji mübadiləsi, gömrük-keçid prosedurlarının sadələşdirilməsi və s. məqsədlərə nail olunması baxımından xüsusi əhəmiyyət daşıyır.

Yeri gəlmişkən, qısa müddətdə həyata keçirilən islahatların məntəqi nəticəsi statistik göstəricilərdə də öz ifadəsini tapıb. Məsələn, bu ilin yanvar ayı üzrə muxtar respublikada vergi daxilolmaları 9 milyon 953 min manat təşkil edib və proqnoz 112,1 faiz yerinə yetirilib. Proqnozlaşdırılan məbləğdən artıq toplanan vəsait 1 milyon 71 min manat olub. Məcburi dövlət sosial sığorta haqları üzrə daxilolmalar 10 milyon 209 min manat olmaqla proqnoza 119,1 faiz əməl edilib. Proqnozlaşdırılan məbləğdən 1 milyon 639 min manat artıq vəsait toplanıb. İşsizlikdən sığorta haqları üzrə daxilolmalar 249 min manat olub, proqnoza 128,4 faiz əməl edilib.

Proqnozlaşdırılan məbləğdən artıq toplanan vəsait 55 min manat olub. İbari tibbi sığorta haqları üzrə daxilolmalar 1 milyon 510 min manat təşkil edib, büdcəyə nəzərdə tutulandan 123 min manat artıq vəsait daxil olub. Ötən ay ərzində 47 hüquqi şəxs və hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan 383 fiziki şəxs qeydiyyatla alınıb.

Onu da deyək ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Naxçıvanda reallaşdırılan genişmiqyaslı tədbirlər, sistemli quruculuq işləri, o cümlədən, mühüm infrastruktur layihələri, enerji təchizatı, müasir yolların, təhsil və səhiyyə obyektlərinin inşası, yeni müəssisələrin açılması və iş yerlərinin yaradılması istiqamətində artıq yeni layihələrin icrasına başlanılıb. Muxtar respublikada idarəetmənin təkmilləşdirilməsi, iqtisadi potensialdan səmərəli istifadə, sosial-iqtisadi sahədə şəffaflığın artırılması, işgüzar mühitin yaxşılaşdırılması, sahibkarların qarşılaşdığı çətinliklərin aradan qaldırılması prioritet istiqamətlər kimi önə çəkilib. Əhalidə bu sahədə həyata keçirilən nəticəyönümlü islahatlar qədim diyarımızın Azərbaycanın iqtisadi artım templərinə uyğun davamlı inkişafını şərtləndirəcəyi əminliyi yaradır.

Naxçıvanda sosial-iqtisadi sferada müsbət dəyişikliklər yönündə görülən işlər, dövlət qurumlarının bu istiqamətdə fəaliyyətinin gücləndirilməsi həm də qarşıya qoyulan vəzifələrin uğurla həyata keçirilməsində resursların və kadr potensialının səfərbər edildiyindən xəbər verir.

Tahir AYDINOĞLU,
Vaqif BAYRAMOV,
"Xalq qəzeti"

Bakı-Naxçıvan-Bakı